

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 14-15 kwietnia 2011 r. dotyczącej oceny jakości
kształcenia na kierunku „psychologia” prowadzonym na Wydziale Filozoficznym
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
na poziomie studiów jednolitych magisterskich

Informacje wstępne.

Zespół Oceniający powołany został przez Sekretarza PKA, w składzie:

- prof. dr hab. Andrzej Wójtowicz przewodniczący
- prof. dr hab. Brzeziński Jerzy ekspert PKA
- prof. dr hab. Trzebiński Jerzy ekspert PKA
- mgr Beata Sejdak ekspert formalno-prawny PKA
- Gołębiowski Marcin przedstawiciel Parlamentu Studentów RP.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe pod względem między innymi podobieństwa do źródeł internetowych. Nikt z władz rektorskich nie uczestniczył w posiedzeniach Zespołu Oceniającego.

Wyżej wymieniony kierunek został oceniony przez Państwową Komisję Akredytacyjną otrzymując pozytywną ocenę jakości kształcenia (uchwała Prezydium PKA z dnia 29.12.2004 r.).

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

I.1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Uniwersytet Jagielloński w roku 2007 wydał dokument zawierający strategię rozwoju na lata następne, skorygowany w roku 2010. Podkreśla w nim znaczenie badań i kształcenia na najwyższym z możliwych poziomach dla rozwoju uczelni. Zawiera identyfikację warunków zaawansowanej modernizacji swej infrastruktury, nowych kierunków badań w ramach współpracy z otwartymi na kooperację ośrodkami badań w skali światowej. Ustala ramowe wskazania dla melioryzacji kształcenia, w tym priorytety w zakresie jakości kształcenia. Instytut Psychologii działający w ramach Wydziału Filozoficznego jest jednostką o wybitnych osiągnięciach na swych polach badań i kształcenia. Jego zasoby i projekty gwarantują mu wysoką pozycję w polskiej psychologii, także podniesienie rangi w organizacji ruchu naukowego w Polsce. Inicjatywy o zasięgu międzynarodowym stwarzają mu szanse wejścia na europejski rynek badań i kształcenia uniwersyteckiego.

I.2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi Uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Uczelnia działa na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.) oraz Statutu uchwalonego w dniu 7 czerwca 2006 r., a także Regulaminu studiów uchwalonego w dniu 31 maja 2006 r.

Zgodnie z § 21 Statutu organami Uczelni są Senat i Rektor, natomiast organami wydziału Rada Wydziału i Dziekan. Organy Uczelni oraz Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni.

Rektor zgodnie z przepisami art. 72 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscem pracy. Analiza przedstawionej dokumentacji wykazała, iż sprawy, którymi zajmował się Rektor odpowiadały jego ustawowym i statutowym kompetencjom. Przekazuje Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego w terminach przewidzianych przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym roczne sprawozdanie z działalności Uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów.

W skład **Senatu** na kadencję 2008-2012 wchodzi 60 osób, w tym 11 osób będących przedstawicielami studentów i doktorantów, niezgodnie zatem z przepisami art. 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym przedstawiciele studentów i doktorantów nie stanowią wymaganego składu Senatu tj. nie mniej niż 20 %. Analiza dokumentacji związanej z pracą Senatu wykazała, iż przestrzega się zapisu, by posiedzenia zwyczajne Senatu zwoływane były przez Rektora raz w miesiącu. Zakres uchwał Senatu jest zgodny z jego statutowymi oraz ustawowymi kompetencjami. Na podstawie dokumentacji pracy Senatu stwierdzono, że: Senat wypełnił obowiązki ustawowe, w zakresie art. 130 ust. 2 i 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym - podjął w dniu 30 czerwca 2010 r. Uchwałę nr 49/VI/2010 w sprawie wysokości pensum nauczycieli akademickich. Ustalił również wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych na rok akademicki 2010/2011. Stwierdzono również, że Senat wypełnił obowiązki ustawowe w zakresie art. 169 ust. 2 – podjął w dniu 27 maja 2009 r. Uchwałę nr 32/V/2009 w sprawie ustalenia szczegółowych warunków i trybu naboru na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2010/2011. Uchwała określa na jakich kierunkach i formach studiów będzie prowadzona rekrutacja, opisuje przebieg procesu rekrutacyjnego.

Zadania komisji rekrutacyjnej zostały określone Uchwałą Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego nr 19/IV/2009 z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie ustalenia zasad podejmowania decyzji przez komisje rekrutacyjne dla przeprowadzenia naboru na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia w roku akademickim 2009/2010 oraz na lata następne, a także Uchwałą nr 2/I/2010 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 27 stycznia 2010 r. w sprawie zasad organizacji Wydziałowych Komisji Rekrutacyjnych na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia powoływanych dla przeprowadzenia naboru na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2010/2011 oraz w latach następnych.

W dniu 26 maja 2010 roku Senat podjął Uchwałę nr 32/V/2010 w sprawie ustalenia szczegółowych warunków i trybu naboru na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2011/2012.

Senat wywiązuje się jednocześnie z obowiązków ustawowych przewidzianych art. 68 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym dla podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni, zatwierdzając plany i programy studiów prowadzonych w ramach poszczególnych kierunków. Dokumentacja dotycząca pracy Senatu prowadzona jest w sposób prawidłowy – Uczelnia

posiada protokoły z obrad wraz z opisem i sposobem głosowania, listy obecności oraz uchwały podpisane przez przewodniczącego.

Dziekan Wydziału Filozoficznego zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Podczas analizy dokumentacji stwierdzono, iż sprawy, którymi zajmował się Dziekan odpowiadały jego statutowym kompetencjom.

Rada Wydziału- analiza przedstawionej dokumentacji wykazała, iż w obszarze zainteresowań Rady Wydziału znalazły się sprawy należące do jej ustawowych i statutowych kompetencji. Dokumentacja dotycząca pracy Rady Wydziału przechowywana jest w sposób prawidłowy – Uczelnia posiada protokoły z obrad wraz z opisem i sposobem głosowania, listy obecności, uchwały podpisane przez przewodniczącego.

Obowiązujący w Uczelni *Regulamin studiów* jest zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Regulamin został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 161 ust. 2 ustawy, co potwierdzone jest odpowiednią uchwałą Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dodatkowo w wizytowanej jednostce obowiązuje *Regulamin Studiów Psychologicznych w Instytucie Psychologii UJ*. Regulamin zgodny jest z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Regulaminem Studiów UJ, co potwierdza uchwała Rady Wydziału Filozoficznego UJ. Przepisy Regulaminu określają zasady realizowania przez studentów kursów psychologicznych oraz ścieżek specjalizacyjnych prowadzonych w wizytowanej jednostce.

Regulamin Pomocy Materialnej.

W Uczelni obowiązuje *Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Regulamin w sposób jasny i precyzyjny określa zasady ubiegania się o przyznanie świadczeń pomocy materialnej w formie stypendium socjalnego, mieszkaniowego i stypendium na wyżywienie. Wątpliwości natomiast budzą postanowienia dotyczące warunków uzyskania stypendium naukowego i stypendium sportowego. Powyższe wątpliwości zostały omówione w Załączniku nr 2.

Umowa Uczelnia – student, czesne i inne opłaty

Uczelnia każdorazowo podpisuje z nowo przyjętym studentem umowę określającą warunki odpłatności za studia, co spełnia obowiązek ustawowy z art. 160 ust. 3. Regulacje

umowy określają w sposób jasny obowiązki stron, rodzaje i wysokość opłat. Postanowienia umowy gwarantują studentowi prawo odstąpienia od umowy w każdym czasie. Umowa nie zawiera również postanowień uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule niedozwolone w umowach cywilnoprawnych.

Wniosek: Analiza uchwał Senatu oraz Rady Wydziału, a także zarządzeń Rektora wskazuje, iż organy Uczelni działają w zakresie swoich ustawowych i statutowych kompetencji.

I.3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Instytut Psychologii jest częścią Wydziału Filozoficznego UJ. W środowisku naukowym tego Wydziału ma silnie ugruntowaną pozycję wedle racji historycznych i racji znaczenia swych aktualnych osiągnięć. Jego struktura organizacyjna w pełni umożliwia zadania dydaktyczne i naukowe. Jego rozwój systematyczny kwalifikuje go do wiodącej roli w określaniu kierunków zmian psychologii w Polsce. Powierzone mu obowiązki naukowe i dydaktyczne realizuje zgodnie z wysokimi standardami uniwersytetu. Spełnia wszystkie wymagania formalne i merytoryczne prowadzenia badań i kształcenia. Jego struktura jest porządnie zbudowana, efektywnie kierowana i monitorowana w zakresach jemu powierzonych.

I.4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	31697	456	1256	-
Studia niestacjonarne	13116	486	34	-
Razem	44813	942	1290	-

Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie jest mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią 71% ogółu. W wizytowanej jednostce studenci stacjonarni stanowią 48% ogółu. Studenci Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów, stanowią 2% ogółu studiujących w Uczelni.

I.5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Kształcenie na Wydziale Filozoficznym prowadzone jest w ramach następujących kierunków studiów: -„filozofia” studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, w specjalnościach: *filozofia społeczno-etyczna* (studia II stopnia niestacjonarne), *filozofia kultury* (studia II stopnia niestacjonarne), *filozofia Wschodu* (studia I i II stopnia stacjonarne); -„pedagogika” studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, w specjalnościach: *pedagogika wczesnoszkolna* (studia II stopnia niestacjonarne), *edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym* (studia I stopnia stacjonarne), *pedagogika szkolna* (studia II stopnia stacjonarne), *pedagogika społeczno-opiekuńcza* (studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne), *animacja społeczno - kulturowa* (studia I i II stopnia stacjonarne, studia I stopnia niestacjonarne), *pedagogika resocjalizacyjna* (studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne); -„pedagogika specjalna” studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne, w specjalności *resocjalizacja*; -„psychologia” studia jednolite magisterskie stacjonarne i niestacjonarne; -„religioznawstwo” studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne; -„socjologia” studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, -„kulturoznawstwo” studia I i II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, w specjalności *porównawcze studia cywilizacji*.

Państwowa Komisja Akredytacyjna dokonała oceny jakości kształcenia prowadzonego na Wydziale Filozoficznym na następujących kierunkach studiów:

L.p.	WYDZIAŁ	KIERUNEK	POZIOM	OCENA	DATA UCHWAŁY	DATA NASTĘPNEJ OCENY
1.	Wydział Filozoficzny	Filozofia	II st., jedn. mgr.	pozytywna	14.06.2007	2012/2013
2.		Pedagogika	I i II st.	pozytywna	02.02.2006	2010/2011
3.		Psychologia	magisterski	pozytywna	29.12.2004	2009/2010
4.		Socjologia	II st. i jedn. mgr	pozytywna pozytywna	06.09.2007 10.12.2009	2009/2010 2015/2016

Akredytację Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej na Wydziale Filozoficznym otrzymały następujące kierunki studiów:

Lp.	Kierunek	Jednostka	Data i okres akredytacji
1.	Filozofia	Wydział Filozoficzny	Akredytacja udzielona przez KRUP 10.11.2001 Ponowna akredytacja udzielona przez KRUP 24.03.2007 - na 5 lat
2.	Pedagogika		Akredytacja udzielona przez KRUP 21.06.2005 - na 5 lat
3.	Psychologia		Akredytacja udzielona przez KRUP 23.05.2000 - na 5 lat
4.	Socjologia		Akredytacja udzielona przez KRUP 24.06.2000 Ponowna akredytacja udzielona przez KRUP 21.06.2005 – na 5 lat

Wydział Filozoficzny posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii, socjologii, psychologii oraz pedagogiki (Decyzja Centralnej Komisji Do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych Nr BCK-I-U-1405/91/92 z dnia 11 marca 1992 r.).

I.6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
Jednolite studia magisterskie	I	79	110	189
	II	96	87	183
	III	76	105	181

	IV	93	84	177
	V	112	100	212
Razem		456	486	942

Wnioski: Studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na kierunku „psychologia” cieszą się znacznym zainteresowaniem. Studenci stacjonarni stanowią obecnie ok. 48% ogółu studiujących na ocenianym kierunku. Kierunek ma wysoką pozycję w rankingach popularności. Jego oferta edukacyjna wszechstronnie sprawdzona programowo, organizacyjnie i w wynikach naukowych spełnia oczekiwania środowiska studentów i środowiska naukowego uniwersytetu. Zmontowane na solidnych podstawach formalnych kształcenie, których zasady spełnia Instytut w najwyższym stopniu tak samo, jak inne wymogi formalne obowiązujące w uniwersytecie, ściągają trwałe zainteresowanie wśród kandydatów na studia, nauczycielom akademickim zaś zapewnia warunki porządnej pracy dydaktycznej i naukowej.

Wnioski: Uczelnia, Wydział, Instytut formalnie i merytorycznie spełniają warunki określone swą misją, strategią, zadaniami naukowymi, dydaktycznymi, kulturowymi, społecznymi. Ich stabilność i szanse rozwojowe są klarownie zdefiniowane i zoperacjonalizowane. Wymagania formalne, organizacyjne, infrastrukturalne są spełnione w najwyższym stopniu.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

II.1.Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

II.1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Psychologia jest kierunkiem studiów realizowanym jako **jednolite pięcioletnie studia magisterskie** i dlatego **nie odnoszą się do niej ustalenia tzw. Procesu Bolońskiego** mówiące o dwustopniowej organizacji studiów i wynikających z tego konsekwencji dla studentów. I

dotyczy to wszystkich, a jest już ich prawie 30, jednostek szkół wyższych w Polsce kształcących studentów psychologii, a nie tylko UJ.

Natomiast **wewnętrzna organizacja studiów psychologicznych** IP prowadzonych przez Wydział Filozoficzny UJ ,do której odnoszą się tzw. „deskryptory bolońskie” jest w pełni przez nas akceptowana.

Wiadomo, jaka **wiedza** powinna być przekazywana studentom w ramach grupy treści kształcenia: podstawowej i kierunkowej. Wiadomo też jakie **umiejętności** powinien opanować student psychologii, aby mógł wykonywać zawód psychologa. Jeśli zaś chodzi o **postawy**, to wolelibyśmy mówić o kształtowaniu – w przypadku psychologii jest to bardzo ważne (!) – **wrażliwości etycznej**. Jeśli zaś chcemy odpowiedzieć na pytanie KTO przekazuje ową wiedzę ujętą w treściach programowych spisanych w *Standardach kształcenia dla kierunku psychologia* (por. załącznik nr 87 stosownego rozporządzenia ministra NiSzW) i KTO kształtuje umiejętności, to musimy odwołać się do podstawowej, wręcz fundamentalnej idei klasycznego, humboldtowskiego uniwersytetu (a takim przecież jest Uniwersytet Jagielloński!). Wedle tej idei, kształcenie na uniwersytecie związane jest z praktyczną realizacją tezy o **jedności obu kontekstów: badania naukowego i kształcenia**. Poziom tego drugiego jest pochodną poziomu tego pierwszego. Nie można zatem dobrze kształcić, właśnie na poziomie uniwersyteckim i zwłaszcza na poziomie kształcenia magisterskiego, gdy nie jest się specjalistą (o określonych dokonaniach naukowych, udokumentowanych stosownymi publikacjami) w zakresie danej tematyki. Wskazuje na to pkt. 3. Załącznika do *Uchwały Nr 501/2008 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 3 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów oceny planów studiów i programów nauczania* („zajęcia dydaktyczne z poszczególnych przedmiotów będą prowadzili nauczyciele akademicy posiadający właściwe kwalifikacje naukowe i reprezentujący specjalności zgodne z zakresem tematycznym danego przedmiotu”).

Naszym zdaniem IP na Wydziale Filozoficznym UJ wyróżniająco wywiązuje się z tego podstawowego uniwersyteckiego zadania.

Jednostka prowadząca kierunek studiów nie kształtowała koncepcji kształcenia z udziałem pracodawców. Mało tego, żadna jednostka psychologiczna w Polsce nie spełnia tego postulatu. Nie czynimy jednak z tego, w najmniejszym stopniu zarzutu. Także standardy kształcenia dla kierunku psychologia (por. przywołany wyżej *Załącznik nr 87*) nie powstawały z udziałem przedstawicieli pracodawców .Absolwent z dyplomem zawodowym magistra psychologii może pracować w tak wielu zawodach, że nie sposób byłoby

przedstawicieli jednych zawodów powołać do takiego zespołu autorskiego, a drugich pominąć. Owszem, w warunkach praktyk zawodowych studentów dochodzi do pewnej konfrontacji oczekiwań pracodawców z programem i organizacją kształcenia. W tym tedy zakresie udział pracodawców w konstrukcji kształcenia jest także widoczny w programie studiów IP UJ na Wydziale Filozoficznym. Uniwersytet kształcąc przyszłego profesjonalistę w dziedzinie psychologii wyposaża go w kompetencje podstawowe w zakresie wiedzy i umiejętności (jeśli chodzi o wiedzę – aktualna wiedza naukowa, która odpowiada standardom światowym w tym zakresie). Wyposaża go też w pewne „protoumiejętności” praktyczne, które mają mu ułatwić podjęcie zadań praktycznych oraz pogłębienie – poprzez kontynuowanie doskonalenia praktycznego (studia podyplomowe i kursy zawodowe) – szczegółowych kompetencji zawodowych.

Jeśli chodzi o to przygotowanie do „wejścia” w określoną rolę zawodową, to każda polska uczelnia oferuje taki profil specjalizacyjny (druga część studiów), który jest skorelowany z kompetencjami w sferze praktyki psychologicznej jej pracowników. Podobnie jest i w IP UJ. W szczególności chcielibyśmy zwrócić uwagę na bogatą ofertę tzw. „ścieżek specjalizacyjnych” (wg *Raportu Samooceny*, s. 33), które *de facto* spełniają postulat (zgłaszany nie tylko przez studentów) możliwości kształtowania przez studenta jego ścieżki rozwoju na studiach:

- ☐ Psychologia kliniczna
- ☐ Psychologia kliniczna dziecka
- ☐ Psychologia organizacji
- ☐ Psychologia reklamy i zachowań konsumenckich
- ☐ Psychologia rodziny i edukacji
- ☐ Psychologia sądowa
- ☐ Psychologia sportu
- ☐ Psychologia twórczości
- ☐ Psychologia zdrowia

Owe ścieżki specjalizacyjne mają dobrze przemyślaną strukturę (por. *Raport Samooceny*, s. 32):

„Każda ścieżka składa się co najmniej z kilkunastu kursów. Student realizuje kursy obligatoryjne oraz tyle kursów do wyboru, aby w sumie uzyskać 60 punktów ECTS (dla roczników 2006/2007 i wcześniejszych) lub 45 punktów ECTS (dla roczników 2007/2008 i późniejszych) – wyjątkiem jest ścieżka sportu, której specyfika wynika z faktu, że zasady

uczestnictwa w większości jej kursów określa AWF. Realizację kursów do wyboru poprzedza zaliczenie 1 kursu obligatoryjnego. Konstruowanie programu ścieżki nie wymaga wybrania seminarium magisterskiego związanego z daną ścieżką”.

Struktura kwalifikacji (które kształtują studia w IP UJ) jest zgodna z zakładaną sylwetką absolwenta. Ta zaś jest trafnie opracowana. Akceptujemy, jako dobrze zaprojektowany i dobrze prowadzony przez **kompetentny** zespół specjalistów blok treści specjalistycznych.

W pełni akceptujemy przyjęty przez zespół pracowników IP model ścieżki specjalizacyjnej, który umożliwia absolwentowi psychologii znaleźć się na rynku pracy:

„[...] Wybór ścieżki umożliwia studentowi specjalizowanie się, to znaczy ukierunkowane pogłębianie wiedzy w wybranym obszarze psychologii, poznanie metod diagnozy i pomocy psychologicznej charakterystycznych dla tego obszaru, a także zdobycie umiejętności praktycznych. Zajęcia teoretyczno-metodologiczne na każdej z zaproponowanych ścieżek prowadzone są przez specjalistów-teoretyków w danej dziedzinie, a zajęcia związane z praktyką psychologiczną realizowane są przez psychologów-praktyków”. Słowem, koncepcja i efekty kształcenia są ściśle ze sobą skorelowane, zaś ich organizacja jest w każdej fazie stosownie weryfikowana.

II.1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Zasady rekrutacji na pierwszy rok studiów są zgodnie z postanowieniami art. 169 ust 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Uchwałę Senatu podaje się do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy. Rekrutację w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie określa Uchwała Senatu nr 32/V/2009 z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie ustalenia szczegółowych warunków i trybu naboru na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2010/2011.

O przyjęcie na studia jednolite magisterskie mogą ubiegać się wszystkie osoby posiadające polskie świadectwo dojrzałości albo inny dokument uznany za równoważny polskiemu świadectwu dojrzałości lub uprawniający do podjęcia takich studiów w Rzeczypospolitej Polskiej. Aby przystąpić do procesu rekrutacji, oprócz spełnienia kryteriów formalnych kandydat na studia powinien także założyć w systemie Elektronicznej Rejestracji

Kandydatów indywidualne konto ERK, a następnie dokonać za jego pośrednictwem rejestracji na wybrane studia.

Kandydaci są kwalifikowani do przyjęcia na studia w kolejności, w jakiej znajdują się na odpowiadającej danym studiom liście rankingowej, która jest uporządkowana malejąco według uzyskanego wyniku kwalifikacji. W postępowaniu kwalifikacyjnym na jednolite studia magisterskie uwzględniane są osiągnięcia laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego, określone Uchwałą nr 22/V/2008 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 maja 2008 roku w sprawie zasad przyjmowania na studia I stopnia i jednolite magisterskie laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego w latach: 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 z późn. zm.

Dla kierunku „psychologia” podstawą ustalenia listy rankingowej kandydatów na studia jednolite magisterskie są wyniki postępowania kwalifikacyjnego obliczone w oparciu o uzyskane przez kandydatów wyniki przedmiotowe tj. suma wyników przedmiotowych, pomnożona przez odpowiadające danym przedmiotom wagi, wybrane w sposób najkorzystniejszy dla kandydata i podzielona przez 7 (suma tylu największych wag z każdej grupy, ile przedmiotów z danej grupy branych jest pod uwagę). Tak określony wynik postępowania kwalifikacyjnego jest liczbą z zakresu od 0 do 100, obliczaną i podawaną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku. Brak jakiegokolwiek wyniku przedmiotowego powoduje przyznanie 0 punktów z danego przedmiotu, lecz nie pozbawia kandydata prawa ubiegania się o przyjęcie na studia.

Wyniki przedmiotowe dla kandydatów z maturami: polską nową 2002-2010, maturą międzynarodową (IBO) oraz maturą europejską (EB) są obliczane na podstawie wyników tych matur; dla kandydatów z polską starą maturą oraz kandydatów z innymi niż wymienione powyżej typami matur – na podstawie wyników Centralnych Egzaminów Wstępnych (CEW).

W postępowaniu kwalifikacyjnym na kierunek „psychologia” nie stosuje się ulg w związku osiągnięciami w olimpiadach przedmiotowych.

W przypadku osób nieposiadających obywatelstwa polskiego i ubiegających się o przyjęcie na studia na zasadach innych niż obowiązujące obywateli polskich podstawą ustalenia listy rankingowej kandydatów jest wynik rozmowy kwalifikacyjnej ocenianej w skali punktowej 0–100. Rozmowa kwalifikacyjna ma na celu weryfikację przygotowania merytorycznego kandydata do studiowania wybranego kierunku studiów, uzasadnienie wyboru danych studiów oraz wykazanie się znajomością języka polskiego. Osoby te mogą starać się o przyjęcia wyłącznie na studia stacjonarne jednolite magisterskie.

Rekrutacja w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie odbywa się w ramach limitów miejsc określonych Uchwałą Senatu nr 11/II/2010 z 24 lutego 2010 roku w sprawie ustalenia limitów przyjęć na pierwszy rok studiów jednolitych magisterskich oraz pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia w roku akademickim 2010/2011, które dla kierunku „psychologia” wynoszą: studia stacjonarne od 70 do 85 osób oraz 5 obcokrajowców, oraz dla studiów niestacjonarnych od 80 do 120 osób.

Rekrutację na studia przeprowadza **Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna** powołana przez Dziekana Wydziału w dniu 09.02.2010 r. Nadzór nad przebiegiem postępowania kwalifikacyjnego sprawuje natomiast **Uczelniana Komisja Rekrutacyjna** powołana przez Senat (Uchwała nr 28/IV/2010 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 kwietnia 2009 roku w sprawie: powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. przyjęć na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich oraz studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia w roku akademickim 2010/2011). Do kierunku psychologia nie odnoszą się przepisy tzw. „systemu bolońskiego”, a więc nie można też mówić o zasadach rekrutacji na studia II⁰. Jeśli zaś chodzi o zasady rekrutacji na jednolite studia magisterskie, tak jak zostały wyżej przedstawione, IP UJ na Wydziale Filozoficznym postępuje zgodnie ze stosownymi uregulowaniami prawnymi. Zasady rekrutacji zostały szczegółowo przedstawione na s. 29-30 *Raportu Samooceny*. Są konsekwentnie stosowane. Są wystarczającym instrumentem selekcji kandydatów. Nie ma dramatycznej, detalicznej potrzeby ich zmiany, choć specyfika studiów psychologicznych, oprócz formalnej ich strony, daje okazje możliwych innowacji w tej sprawie.

II.1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Student psychologii kształcony na Wydziale Filozoficznym UJ czerpie podstawową wiedzę o prowadzonych kursach z dwóch perfekcyjnie przygotowanych dokumentów: (a) *Katalog*

kursów oraz (b) *Zestawienie sylabusów*. Po dokładnym zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz po przeprowadzeniu analizy doboru nauczycieli akademickich (z punktu widzenia ich osiągnięć naukowych – publikacje) do prowadzenia poszczególnych, ujętych w *Katalogu*, kursów możemy powiedzieć, że jest to nie tylko system kształcenia dobrze od strony koncepcyjnej przygotowany, ale także realizowany za pomocą dobrze przygotowanych pracowników naukowo-dydaktycznych i doktorantów.

Ten zestaw kursów zgodny jest z przyjętą w IP koncepcją kształcenia studentów psychologii. W szczególności chcemy podkreślić, iż system trzech poziomów kursów: A, B i C w pełni umożliwia przygotowanie studenta do wykonywania, po ukończeniu studiów, zawodu psychologa.

Opracowana sylwetka absolwenta studiów psychologicznych prowadzonych w IP UJ jest w pełni realizowalna. Ujęte w niej postulaty (por. *Raport Samooceny*, s. 32), aby absolwent dysponował:

- ☐ wiedzą ogólną i specjalistyczną z poszczególnych dziedzin psychologii, obejmującą podstawowe działy psychologii oraz główne obszary ich zastosowań,
- ☐ wiedzą ogólną z zakresu filozofii, nauk społecznych i biologicznych,
- ☐ odpowiednim poziomem świadomości i kultury metodologicznej,
- ☐ znajomością problemów etycznych związanych z pracą psychologa oraz wrażliwością etyczną,
- ☐ orientacją w praktycznych działaniach związanych z rozpoznawaniem i rozwiązywaniem problemów jednostek, grup i społeczności, a więc w zakresie diagnozowania i udzielania pomocy psychologicznej.

możliwe są do spełnienia przez zespół dobrze przygotowanych pracowników prowadzących ujęte w *Katalogu kursów* zajęcia.

Zajęcia obligatoryjne dzielą się na obowiązujące wszystkich („kanon”) i specjalizacyjne. Kanon wypełnia program I i II roku, częściowo też III. Dla zajęć specjalizacyjnych obowiązkowa jest liczba godzin i treść zajęć w ramach poszczególnych specjalizacji. Student wybiera specjalizację. Oryginalnością tego instytutu jest drzewkowy charakter zajęć specjalizacyjnych. Dzielą się one na specjalizacje podstawowe (III rok) oraz specjalizacje szczegółowe (dalsze lata). Tylko ukończenie określonej specjalności podstawowej daje możliwość studiowania określonych szczegółowych specjalności na starszych latach. Zajęcia specjalizacyjne kończą się egzaminami. Ukończenie takiego drzewka specjalizacyjnego opisane jest w dyplomie ukończenia studiów. Około 60 %

studentów nie wybiera drogi specjalizacyjnej i samodzielnie komponuje sobie zajęcia specjalizacyjne (dbając o wymaganą liczbę godzin). Istnieje więc możliwość dopasowania do preferencji indywidualnych.

Ocena specjalizacji: dobre jest w tym przypadku połączenie elastyczności ze strukturą treści potrzebną do poznania określonych specjalizacji psychologicznych. *Nowe technologie na zajęciach:*

W kanonie są zajęcia z technologii informacyjnej. Są to warsztaty na II roku, w ramach których studenci uczą się efektywnie wykorzystywać internet do eksploracji literatury i komunikacji. W ramach UJ są powszechnie dostępne platformy do organizowania zajęć w formie czatów i forum dyskusyjnych. Nie jest to forma powszechnie stosowana – ta forma zajęć w instytucie dopiero może się rozwijać. Istnieje system EBSCO oraz pakiety statystyczne, łatwo dostępne w domu lub wydzielonych miejscach na terenie budynku instytutu.

Kursy są powiązane sekwencją przewidzianą dla uniwersyteckiego, sprawdzonego w skali międzynarodowej wzoru kształcenia. Ich poziomy opisane są szczegółowo w dostępnych dla studentów materiałach. Realizują stuprocentowo standardy z kontrolą uzyskiwanej wiedzy i umiejętności. Zadania kursów rozpisane w planach studiów na poszczególne treści programowe są funkcjonalne względem : 1) kształcenia ogólnego; 2) kształcenia specjalnościowego. Programy zaś są nowoczesną konstrukcją w każdym miejscu swej struktury stykającą z programami europejskiej psychologii, oparte o realizowane programy badań naukowych.

II.1.4. Ocena systemu ECTS.

Liczba punktów ECTS, określona we wszystkich planach studiów dla całego cyklu kształcenia wynosi 300 ECTS. Za każdy rok studiów (zaliczonych kursów) student otrzymuje 60 ECTS.

Za ukończenie kursów psychologicznych student otrzymuje 270 ECTS (w tym mieści się 10 ECTS za seminarium magisterskie). Zaś za ukończenie kursów niepsychologicznych student otrzymuje 20 ECTS oraz 10 ECTS za lektorat języka angielskiego. Roczniki 2006/2007 mają nieco inne rozliczenie punktów ECTS (por. *Raport Samooceny*, s. 37). Szczegółowo cały system – dość złożony – przyznawania punktów ECTS za zajęcia z poziomu kursów A, B i C został opisany na s. 35-38 *Raportu*. Akceptujemy ten system. Spełnia on elementarne zadania oceny efektu kształcenia, włożonej pracy studenta, miejsce danego kursu w systemie .

II.1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Na wizytowanym kierunku studenci mają zapewniony odpowiedni dostęp do informacji związanych z tokiem studiów, a także materiałów niezbędnych w procesie dydaktycznym. Struktura strony internetowej Instytutu Psychologii zapewnia studentom czytelny i jasny dostęp do informacji dotyczących funkcjonowania Instytutu, prac badawczych oraz publikacji nauczycieli akademickich, systemu pomocy materialnej dla studentów. Ponadto na stronie internetowej udostępnione są informacje o studenckich wymianach w ramach programów MOST i Erasmus, programy zajęć, organizacja roku akademickiego oraz katalog kursów wraz z sylabusami. Studenci posiadają również osobiste konta w systemie USOS, przez które dokonują zapisów na zajęcia dydaktyczne, składają podania w indywidualnych sprawach studenckich oraz wypełniają ankiety ewaluacyjne. Na stronach internetowych poszczególnych Katedr znajdują się, godziny konsultacji i dane kontaktowe wszystkich nauczycieli akademickich i doktorantów. Na tablicach informacyjnych zamieszczonych w budynku Instytutu, znajdują się bieżące ogłoszenia związane z tokiem studiów.

Studenci bardzo dobrze oceniają obowiązujący w wizytowanej jednostce system kształcenia, opierający się na trzech grupach kursów dydaktycznych (A, B, C). Treści realizowane w ramach pierwszej grupy zajęć stanowią wprowadzenie studentów do nauki psychologii, natomiast kolejne stanowią kursy specjalistyczne. Studenci zwrócili uwagę na dużą ilość zajęć fakultatywnych, które umożliwiają studentom rozwijanie zainteresowań oraz dają możliwość dopasowywania nauki do późniejszych potrzeb rynku pracy.

Studenci zadowoleni są z wprowadzonego w wizytowanej jednostce elektronicznego systemu zapisów na kursy psychologiczne. Każdy student, zanim dokona wpisu na dany kurs, ma możliwość zapoznania się z zakresem materiału który będzie realizowany podczas kursu, przypisaną liczbą punktów ECTS oraz zasadami i przewidywanym terminem zaliczenia przedmiotu.

Prowadzony przez jednostkę system opieki naukowej i dydaktycznej należy ocenić pozytywnie. Studenci dobrze oceniają przygotowany dla kierunku psychologia program studiów. Zadowoleni są również z wprowadzonego elektronicznego systemu zapisów na kursy psychologiczne. Zespół Oceniający zweryfikował pozytywnie (oprócz sprawy opiekunów roku, część III.p.5)) fakty, procedury, system opieki naukowej i dydaktycznej, w szczególności, procedury organizacyjne, ich elastyczność, sprawność, infrastrukturę technologiczną, gotowość osób i instytucji wewnątrzinstytutowych do współpracy ze studentami w każdych istotnych dla nich kwestiach.

II.2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

II.2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Weryfikacja etapowa **wiedzy** i **umiejętności** studentów zdobywanych w ramach poszczególnych obszarów kształcenia: **podstawowego i kierunkowego** (wg Załącznika nr 87 odpowiedniego rozporządzenia) oraz w ramach kształcenia **specjalizacyjnego** przeprowadzana jest w formie **egzaminów** oraz **zaliczeń** (student zapoznając się z konkretnym sylabusem dowiaduje się także w jaki sposób będzie rozliczany z danego przedmiotu). Jest to czytelne i nie budzi żadnych wątpliwości. W szczególności istotne są bardzo czytelnie opracowane: *Katalog kursów* (liczący 213 s.) oraz *Zestaw sylabusów przedmiotowych* (liczący 185 s.) które zawierają podstawowe dane o przedmiocie i sposobie jego zaliczania. Ostatnim, kończącym studia egzaminem, jest egzamin magisterski. Stosowane zasady weryfikacji wiedzy, umiejętności, kompetencji przekazują w skrócie typowe uniwersyteckie wzory ocen. Ich rozkład wskazuje na rzetelne podejście pracowników dydaktycznych do kwestii zaliczeń i egzaminów. Schemat uniwersytecki nie chwyta – rzecz prosta – osobliwości, co zawsze jest możliwa w poszczególnych przypadkach i nigdy niedostępna w kształceniu masowym. Wszelako uznajemy stosowany system weryfikacji za narzędzie spełniające swe zadania. Dotyczy to również finalnego etapu studiów. Zasady dyplomowania są jasne, znane studentom. Umożliwiają sprawdzenie kompetencji studenta z szerokiego zakresu ich zastosowań. Zasady dyplomowania respektują wzory kontroli wyników osiągniętych we wcześniejszych fazach kształcenia uniwersyteckiego. Wyniki te są sprawdzane w zwykłym trybie semestralnym i wewnątrzsemestralnym. Szczegółowe oceny prac dyplomowych zawiera załącznik.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Skalę odsiewu studentów na poszczególnych latach studiów (rok akademicki: 2009/2010 – stan na dzień 31 grudnia 2010r.) przedstawiono w Tabeli xx (wg *Raportu Samooceny*, s. 47):

Tabela. Skala odsiewu studentów w IP – odsiew studentów na poszczególnych latach studiów (rok 2010)

Poziomy i formy studiów	Liczba studentów	I rok	II rok	III rok	IV rok	V rok	VI rok	Razem

Jednolite studia magisterskie stacjonarne	przyjętych	97	89	87	77	138	---	488
	skreślonych	9	4	3	1	13	---	30
Jednolite studia magisterskie niestacjonarne	przyjętych	106	122	96	80	92	---	496
	skreślonych	19	6	5	6	12	---	48

Do podstawowych przyczyn odsiewu studentów należy zaliczyć (za: *Raport Samooceny*, s. 47):

- ☐ skreślenie z listy studentów z powodów regulaminowych (w szczególności: niezaliczenie przez studenta I roku, zgodnie z wymogami *Regulaminu Studiowania*, lub niewniesienie wymaganej opłaty na studiach niestacjonarnych)
- ☐ rezygnacja przez studenta ze studiów.

Regularność czynników odsiewu, najwięcej na I i V roku studiów, jest trywialna w przyczynach. Jest zgoła, co do wielkości, powtarzalna w innych ośrodkach kształcenia psychologów. Selekcja na studiach psychologicznych jest tą cykliczną i statystyczną regularnością odsiewu faktem pospolitym.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych

Na kierunku psychologia obowiązuje napisanie pracy magisterskiej (seminarium magisterskie trwa 2 lata), której opiekunem jest „z zasady” (por. *Raport Samooceny*, s. 36) samodzielny pracownik naukowo-dydaktyczny (ze stopniem doktora habilitowanego lub tytułem profesora – nie musi to być osoba zatrudniona w IP jako w podstawowym miejscu pracy). Rada Wydziału Filozoficznego może też upoważnić pracownika ze stopniem doktora (adiunkta lub starszego wykładowcę) do wystąpienia w charakterze promotora pracy magisterskiej.

Zasady dyplomowania objęte są *Regulaminem Studiowania UJ* (por. Załącznik nr 2 do Raportu Samooceny – rozdz. IV) oraz *Regulaminem Studiowania w Instytucie Psychologii UJ* (pkt. 4.4. *Raportu Samooceny*, s. 38).

Sam sposób wyłaniania tematów prac magisterskich: student IV roku wybiera seminarium z katalogu kursów (a następnie dokonywana jest selekcja kandydatów przez osoby prowadzące seminaria) oraz **prowadzenia egzaminów magisterskich:** sporządzenie dwóch recenzji przez promotora i recenzenta, którego wybiera promotor oraz odbycia egzaminu ustnego przed komisją **akceptujemy bez zastrzeżeń**. Owszem, sprawdzone operacje dowodzą, że cała procedura wyłaniania, realizacji i weryfikacji końcowych efektów kształcenia na materiale prac magisterskich jest porządnie przeprowadzona. Daje podstawę wszechstronnej oceny absolwenta studiów psychologicznych.

Tematy seminarium zatwierdzane są przez radę instytutu. Liczba uczestników: 8-12 pracownik samodzielny, 8 – niesamodzielni. Rozmowa z vice-dyr. ds. dydaktyki i pracownikami sugeruje, że ważnym kryterium ustalania grup seminaryjnych, jeśli chodzi o ich otwieranie i liczebność, są potrzeby wypełniania pensum przez pracowników. Na przykład liczebność często wybieranego przez studentów seminarium jest ograniczana, by dać szansę wymaganej obsady innym osobom, które wybierane są rzadziej.

Ocena: Jest zrozumiałe że władze instytutu dbają o potrzeby pracowników, jest też dobrze, jeśli liczba magistrantów na seminarium nie jest za duża. Z drugiej jednak strony sugerujemy, by podchodzić bardziej elastycznie do tworzenia listy otwieranych seminariów tak, by w większym stopniu zaspakajać zainteresowania studentów.

Egzamin magisterski jest dobrze zorganizowany. Powoływana jest 3 osobowa komisja, przynajmniej jeden pracownik z pary promotor – recenzent musi być samodzielny . Studentowi zdaje się 3 pytania z tematyki pracy, i z psychologii (wybiera jedno z dwóch wyciągniętych z urny). Recenzje pisane na przygotowanym formularzu i są bardzo wyczerpujące i na wysokim poziomie merytorycznym.

Nie ma w tej chwili opracowanego programu antyplagiatowego stosowanego do analizy prac dyplomowych. Student pisze oświadczenie o odpowiedniej treści. System antyplagiatowy nie działa. Prace dyplomowe są formalnie porządnie przygotowywane. Ich zróżnicowany poziom merytoryczny jest okolicznością zbyt pospolitą, by zasługiwał na szczegółową analizę.

Jeśli chodzi o ocenę losowo wybranych prac magisterskich (w tym też recenzji tych prac), jest ona ujęta w Załączniku nr 3. do niniejszego raportu.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Instytut Psychologii na Wydziale Filozoficznym UJ „wyposaża” absolwenta w systematycznie unowocześnianą wiedzę naukową z psychologii. Uznaje, iż jest to wiedza aktualna, wszak psychologia jako dyscyplina naukowa rozwija się, pochodzi ze sprawdzenia konsekwentnie doskonalonych sylabusów, ich aktualizowania oraz unowocześniania warsztatu zawodowego studenta. Ta koniunkcja wiedzy i umiejętności wzbogacona o kształtowaną, w trakcie całych studiów *etykę zawodową* (nic nie ujmując przedmiotowi „etyka zawodowa psychologa”) i wrażliwość absolwenta składa się na „coś”, co można nazwać jego „wianem” z uniwersyteckiego kształcenia. **Naszym zdaniem, uczelnia bardzo dobrze przygotowuje absolwentów do podjęcia aktywności zawodowej.** Konsekwentnie strzeże pełnej realizacji standardów. Uzyskiwane efekty kształcenia są podstawą wyższych aspiracji kształcenia zarówno na poziomie zawodowym poprzez studia podyplomowe, jak naukowym w formie studiów III stopnia.

II.3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru.....

Zajęcia prowadzone w Instytucie mają zwyczajowe formy: wykład, ćwiczenia, warsztaty, konwersatoria i seminarium magisterskie. Zajęcia dzielą się na obligatoryjne i na fakultatywne. Wykłady obligatoryjne (głównie I i II rok) powiązane są z ćwiczeniami. Analiza sylabusów wykazuje, że jest to silne powiązanie: ćwiczenia służą poznawaniu sposobów weryfikacji teorii w danym dziale psychologii, lub studiom przypadków zjawisk analizowanych w tych działach. Warsztaty służą poznawaniu i ćwiczeniu umiejętności profesjonalnych: badawczych oraz – przede wszystkim – zawodowych (np. techniki trenerskie). Konwersatoria obecne są w programie III i IV roku i mają klasyczną strukturę: lektura + referaty uczestników + dyskusja. Seminarium magisterskie trwa cztery semestry.

Podsumowując: układ zajęć jest klasyczny i powszechnie stosowany na kierunkach psychologia.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów

Sylabusy umieszczone są na stronie internetowej, łatwo dostępnej. Są zwarte, pisane według przejrzystego schematu. Nie zawierają jednak układu chronologicznego treści zajęć (np.

tematyki kolejnych wykładów). Strona internetowa instytutu jest bardzo starannie, przyjaźnie dla odbiorcy redagowana. W stosowanej wersji sylabusy spełniają swoje zadania.

3.3 Realizacja i kontrola praktyk studenckich

Praktyki w wymiarze 100 godzin odbywają się po III roku, po zaliczeniu kursu etyki. Studenci szukają sami miejsca praktyk. Musi to być placówka z zatrudnionym na etacie psychologiem. Po wybraniu miejsca przychodzą do opiekuna praktyk po ich zatwierdzenie. Opiekun decyduje, czy praktyki mogą odbyć się we wskazanej placówce. Po pozytywnej decyzji podpisywana jest umowa finansowa z psychologiem z wyszczególnieniem oczekiwań uczelni. Ponadto Instytut ma kontrakt ze szkołą podatkową w Krakowie, w której mogą odbywać się praktyki studenckie. Istnieją opracowane przez instytut dzienniczki praktyk w których zapisywane są zadania i ich realizacja. Dzienniczek zatwierdzany jest przez opiekuna przed praktyką i po praktyce (stan realizacji zadań). Stan praktyk wskazuje, iż są one realizowane porządnie i zapewniają doskonalenie podstaw warsztatu psychologa.

Podsumowując: praktyki pod względem wyboru miejsca, zakresu czynności i sposobu kontroli i oceniania nie odbiegają od typowych rozwiązań na studiach psychologicznych w naszym kraju.

3.4. Ocena organizacji studiów

Studenci zgłaszają zbyt dużą koncentrację egzaminów na III roku. Jest to powtarzająca się sytuacja na wszystkich wizytowanych przez PKA studiach psychologicznych.

Studenci zgłosili niedogodność polegającą na istnieniu tylko jednego poziomu (stopnia wyjściowego zaawansowania słuchaczy) lektoratu z języka angielskiego. Dla wielu osób poziom jedynie dostępny jest za wysoki i z zajęć nie korzystają w wystarczającym stopniu (uwagi zgłaszane na zebraniu studentów). Na spotkaniu kończącym wizytację PKA Pani dziekan Wydziału nie widziała jednak nic niewłaściwego w takiej organizacji lektoratu oświadczając, że za poziom znajomości angielskiego odpowiadają szkoły średnie i w związku z tym UJ nie może brać na siebie obowiązku korygowania niedociągnięć.

Ocena: Wydaje się nam, że Pani dziekan jest w błędzie. Celem dydaktyki jest możliwie najlepsze wykształcenie absolwenta z danej dziedziny wiedzy. Język (zwłaszcza angielski) jest niezbędnym składnikiem wykształcenia psychologa. Uczelnia kształci studentów na różnym poziomie znajomości angielskiego i musi uwzględnić ten fakt, planując poziom lektoratów. Zrzucanie odpowiedzialności na innych za genezę powyższych nierówności nie jest merytoryczne.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć

Zgodnie z regulaminem na ćwiczeniach jest do 25 osób, hospitacje wykazały tylko nieznaczne, sporadyczne wykraczanie poza tę granicę. Ocena hospitowanych zajęć zawarta jest w załączniku.

Wnioski: IP na Wydziale Filozoficznym opracował koncepcję kształcenia spełniającą zadania kształcenia uniwersyteckiego. Poszczególne jej składniki, odpowiadające im narzędzia organizacyjne, techniczne, struktura kwalifikacji absolwenta i weryfikacje efektów kształcenia są na poziomie wysokich wymagań profesjonalnych. Kształcenie realizuje program elastyczny, adaptujący osiągnięcia naukowe na skalach światowych. Pewnym mankamentem jest brak systemu antyplagiatowego.

CZĘŚĆ III

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

1.struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,, stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości.

Organizacja wewnętrznego systemu zapewnienia jakości jest sformalizowana.. Nastawiona jest nie tyle na standaryzację ile na perfekcjonizację procesu dydaktycznego. Sylabusy zajęć nowych co roku są zatwierdzane przez Radę Instytutu. Oceniane są treści merytoryczne, formalne oraz profil naukowy osoby chcącej prowadzić zajęcia.

Dotyczy to też zmienionych sylabusów istniejących zajęć. Wśród zajęć tworzących „kanon” zmian praktycznie nie ma. Oceniane są: idea kursu i sylabus dla studentów. Po ocenie jest spory odsiew zwłaszcza wśród zajęć zgłaszanych przez doktorantów.

Jednym z deklarowanych kryteriów dopuszczania i zachęcania do otwierania zajęć, jest przydatność zawodowa i możliwość zatrudniania po tego typu kursie. Te procedury gwarantują osiągnięcie zakładanych efektów dydaktycznych, w każdym razie umożliwiają ich kontrolę.

2. okresowych przeglądów planów i programów nauczania...

Okresowe przeglądy planów i programów nauczania są stałym zadaniem Instytutu, poszczególnych katedr. Programy są cyklicznie w skali roku akademickiego unowocześniane. Instytut dba o spójność programów dydaktycznych z praktyką naukową pracowników. Programy są zatwierdzane przez Radę Instytutu.

3.oceniania studentów...

Zasady oceniania studentów omawiane są w sylabusach. Stosowane są statystyczne kryteria oceny egzaminów z wykładów (stały, normalny rozkład stopni). Ćwiczenia zaliczane na podstawie wytworów studenta (konspekty, raporty) ale też są zaliczenia na podstawie kolokwii głównie w formie testu z wyborem). Nie są systematycznie zbierane opinie od pracodawców. Tę rolę pełni Biuro Karier dla całego uniwersytetu.

4. zapewnienie jakości kadry dydaktycznej

Ocena kadry co 4 lata, pod uwagę bierze się osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Do ocen powołana jest specjalna komisja na poziomie wydziału. Opinia powstaje też na szczeblu katedry i /lub/ Instytutu.

Rolę przy ocenie odgrywają też wyniki ocen zajęć wydawane przez studentów. Od paru lat działa system internetowy ocen: 10-12% zwrotów. Formularze ankiet i kolekcjonowanie danych na szczeblu uczelnianym. Oceny analizowane są na szczeblu uniwersyteckim. Nagrody Rektora dla najlepszych wykładowców. W ostatnich latach dwie osoby z kadry instytutu zostały nagrodzone. W przypadku złych powtarzających się ocen interwencja na szczeblu Instytutu: rozmowa z dyrektorem, ustalenie zasad pracy nad poprawieniem dydaktyki. W takich przypadkach wnikliwiej analizowane są sylabusy, zdarzają się też przypadki rezygnacji ze źle ocenianych osób spoza kadry etatowej. Rektor zwolnił w ostatnim okresie z UJ jedną osobę skrajnie negatywnie ocenianą (informacja vice-dyr. ds. dydaktyki).

Hospitacje zajęć: doktoranci hospitują zajęcia starszych pracowników po to by uczyć się prowadzenia. Konsultacje i pierwsze próby dydaktyczne pod okiem starszego kolegi. Nowi pracownicy nie są hospitowani, ponieważ od paru lat przyjmowana osoba ma już doświadczenia dydaktyczne (np. doktoranci).

5. form wsparcia studentów ...

Ważną funkcję pełnią opiekunowie ścieżek specjalizacyjnych. Pozwalają zorientować się w licznych ścieżkach specjalizacyjnych i doradzają w wyborach. Opiekun nie tylko wyjaśnia, opiekuje się wyborami i realizacją zajęć ale też zgłasza zapotrzebowania na nowe kursy specjalizacyjne.

Istnieje instytucja opiekuna roku, ale dotyczy to tylko pierwszego roku: opiekunem z urzędu jest dyr. ds. dydaktyki. Potem nie ma opiekuna. Pojawia się on na IV i V roku, jego

obowiązki pełni promotor pracy magisterskiej: ma uprawnienia opiekuna (wybór zajęć, praktyki – doradzanie, interweniowanie.

Uwaga: opiekun roku jest potrzebny, nie tylko na I roku. Wydaje się nam, że dyrektor instytutu nie jest w stanie pełnić dodatkowo funkcji opiekuna roku i często te funkcje mogą wchodzić w konflikt. Kierujący pracą magisterską 12 osób nie jest w stanie (nie ma takich uprawnień i możliwości) wychwytywać i rozwiązywać spraw dotyczących kilkudziesięciu studentów na roku. Rekomendujemy wprowadzenie instytucji opiekuna roku. Podczas spotkania z zespołem akredytacyjnym, studenci zgodnie stwierdzili, że nie korzystali z pomocy tutorów oraz opiekuna roku w sprawach wynikających z procesu dydaktycznego. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie Sekretariatów Instytutu odpowiedzialnych za kompleksową obsługę spraw studenckich. Na uwagę zasługuje fakt wydzielenia w pionie administracyjnym stanowiska odpowiedzialnego za obsługę i pomoc studentom pierwszego roku studiów.

6.stosowanego systemu informacyjnego

Informacje o planach, programach, studiów są wszechstronnie dostępne w formie elektronicznej i drukowanej. Polstery, druki, strona internetowa są aktualizowanymi na bieżąco źródłami informacji. Zapewniają też informację zwrotną od studentów na forach internetowych.

7. publikowania informacji

Komunikacja wewnątrz instytutowa i wewnątrz uniwersytecka gwarantuje pełną informację o strukturze, zadaniach, standardach kształcenia, o możliwościach studenta i absolwenta .

2.Opinie prezentowane na spotkaniach na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości...

2.1.opinie studentów

Jednym z elementów wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia są anonimowe ankiety dotyczące oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich, wypełniane w formie elektronicznej przez studentów. Studencka ocena stanowi część składową całościowej oceny nauczycieli akademickich. Ankieta, przygotowana w porozumieniu z przedstawicielami Samorządu Studentów UJ (co potwierdza dokumentacja przedstawiona

przez przedstawicieli samorządu) zawiera pytania dotyczące ogólnej oceny wszystkich zajęć, oraz szczegółowe pytania dotyczące oceny prowadzonych ćwiczeń.

Według opinii studentów, forma ankiet oraz sposób przekazywania informacji o ewaluacji jest niezadowalający. Studenci uważają, że pytania ankietowe są zbyt ogólne i nie uwzględniają specyfiki różnych form zajęć prowadzonych na wizytowanym kierunku. W opinii studentów proces ankietyzacji przeprowadzany za pośrednictwem indywidualnych, studenckich kont w systemie USOS nie spełnia swojej roli. Studenci nie są zainteresowani wypełnianiem ankiet w systemie elektronicznym. Zdaniem studentów małe zainteresowanie studentów procesem ankietyzacji wynika z braku świadomości studentów co do wpływu studenckiej oceny na całościową ocenę nauczycieli dydaktycznych. Studenci postulują zwiększenie przez władze jednostki działań informacyjnych mających na celu dokładne wyjaśnienie roli studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Zdaniem studentów opracowane wyniki z przeprowadzonej ankietyzacji powinny być publikowane w systemie internetowym. Studenci chcą poznać ogólne wyniki ankietyzacji zawierające informacje dotyczące liczby studentów biorących udział w ankietyzacji, liczbę ocenionych pracowników naukowo – dydaktycznych oraz zestawienie obrazujące ogólną ocenę różnych typów zajęć prowadzonych na wizytowanym kierunku na tle innych kierunków prowadzonych w UJ. Informacje takie pozwolą studentom na zweryfikowanie jakości prowadzonych zajęć na kierunku psychologia w porównaniu z kierunkami prowadzonymi przez pozostałe podstawowe jednostki dydaktyczne UJ.

Podczas spotkania z przedstawicielami zespołu wizytującego studenci zasugerowali przywrócenie papierowej wersji kwestionariusza oceny wszystkich nauczycieli akademickich, wypełnianego przez studentów podczas zajęć dydaktycznych. Zdaniem studentów uzyskane oceny z ankietyzacji studentów, dzięki dużej frekwencji studentów, stanowiły realną studencką ocenę działalności dydaktycznej pracowników naukowych.

Zdaniem studentów wyniki przeprowadzanego w wizytowanej jednostce procesu ankietyzacji nie stanowią realnej, studenckiej oceny działalności dydaktycznej nauczycieli akademickich. Uczelnia powinna wprowadzić jasne i precyzyjne reguły określające sposób i formę przeprowadzania procesu ankietyzacji. Studenci wnioskują przywrócenie papierowej wersji kwestionariusza studenckiej oceny działalności dydaktycznej pracowników Instytutu.

2.2 opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich

System działa względnie jasno, to znaczy ma założenia, cele, zadania, struktury, stosowane narzędzia, nie daje jednak odpowiedzi na pytania o stopień zadowolenia studentów. Ogólnouniwersytecki sprawdzian tego rodzaju ma wady statystyczne: zwrot na poziomie 10-12% nie daje podstaw do formułowania konkluzji. Samo pojęcie systemu zapewnienia jakości to sprawa przede wszystkim osiągnięć, potem standardów nauki, potem jakości dydaktyki. Ethos pracownika naukowego UJ liczy się tu bardziej niż jakiegokolwiek inne narzędzia. Gdy spojrzeć na tę kwestię od strony dylematu masowego kształcenia i najwyższych jakości, rysuje się tendencja statystycznie mało kontrowersyjna: przegrywają najslabsi. Co się tyczy stosowanych procedur, są one konsekwentnie stosowane. Programy są udoskonalane, operacje formalnych struktur działają bez przeszkód.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier

Biuro działa z poziomu uniwersytetu. Daje wiele informacji dla studentów o praktykach zawodowych i ofertach pracy. Monitorowanie absolwentów jeszcze nie jest prowadzone.

Wnioski: Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia wskazuje na osobliwości w kulturze uniwersyteckiej UJ, Instytutu Psychologii w szczególności. Liczą się wartości i normy, standardy i wzory kształcenia oparte o mistrzowskie programy naukowe i role „mistrzów” dydaktyki uniwersyteckiej. Od strony formalnej role i procedury są jasno określone. Od strony praktyki mają one typowe ograniczenia standaryzacji. Mianowicie, sposoby oceniania zgodne w wymogami Ministerstwa dla wyższych szkół publicznych, nie wykraczają ani w dół ani w górę w stosunku do innych wizytowanych ośrodków kształcących psychologów. Wydaje się jednak, że ocenianie przez studentów nie spełnia jeszcze swojej roli: jest za mało powszechne i nie pełni istotnej roli w kontroli jakości nauczania, tak jak mogłoby pełnić. Warto też upubliczniać studentom wyniki ocen na poziomie średnich z danego przedmiotu, a wyniki indywidualne, z uwzględnieniem średniej dla danych zajęć, warto przekazywać nie tylko rektorowi i dyrektorowi instytutu ale i kierownikowi katedr (i oczywiście zainteresowanemu). Wtedy istnieje większe prawdopodobieństwo, że oceny będą traktowane jako sygnał dobrej dydaktyki w wykonaniu pracownika ale też czasem jako zwrócenie uwagi, że trzeba poprawić dydaktykę innego.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

IV.1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy		Dodatkowe miejsce pracy	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	32 (4)	31 (4)	0 (-)	1	-
Doktor habilitowany	44 (2)	35 (2)	7 (-)	2	-
Doktor	153 (9)	122 (8)	26 (1)	5	-
Pozostali	2 (-)	0 (-)	1 (-)	1	-
Razem	231 (15)	188 (14)	34 (1)	9	-

* w nawiasie dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Wnioski:

W ramach Wydziału Filozoficznego jest zatrudnionych 231 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 32 profesorów tytularnych, 44 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 153 ze stopniem naukowym doktora. Dla 222 nauczycieli akademickich pracujących w jednostce Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy.

Trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (66 %). Profesorowie stanowią ok. 14%, doktorzy habilitowani - ok. 19%, a pozostali – ok. 1%. Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, iż Wydział Filozoficzny jest jednostką, która wygenerowała własną kadrę naukowo-dydaktyczną, z którą wiąże plany na przyszłość.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	35 (1)	7 (4)	0 (0)

2007	53 (1)	5 (1)	0 (0)
2008	35 (-)	11 (1)	6 (2)
2009	28 (1)	6 (-)	4 (2)
2010	33 (-)	2 (-)	3 (-)
Razem	184 (3)	31 (6)	13 (4)

Wnioski: Dostrzegalny jest regularny rozwój naukowy kadry Wydziału Filozoficznego. Należy zwrócić szczególną uwagę na fakt, iż przy znacznej liczbie uzyskanych stopni i tytułów naukowych przez pracowników jednostki, pracownicy Instytutu mają dominujący udział w grupie osób ze stopniem doktora habilitowanego i tytułu profesora.

IV.2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

-formalnoprawnych

Reprezentowane przez osoby wchodzące w skład minimum kadrowego dziedziny nauki zostały określone na podstawie dokumentów potwierdzających ich wykształcenie (akt nadania tytułu naukowego profesora, stopnia naukowego doktora habilitowanego, stopnia naukowego doktora), a także zaświadczeń znajdujących się w aktach osobowych wymienionych pracowników Uczelni.

Spośród wskazanych 43 osób do minimum kadrowego tylko 15 złożyło oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego kierunku „psychologia” na poziomie studiów jednolitych magisterskich. Stosowana forma oświadczeń w Uczelni pozwala stwierdzić spełnienie wymogu określonego w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), który stanowi, iż jeden nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego nie więcej niż dwukrotnie (...).

Wszystkie osoby spełniają także warunek określony w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048) do minimum kadrowego wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego.

Zgodnie z § 8 ust. 3 w/w rozporządzenia prowadzą osobiście na kierunku „psychologia” co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich

posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej 90 godzin w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora (poza jednym wyjątkiem).

-merytorycznych

W **Tabeli do załącznika V** zostały zestawione niezbędne informacje do sformułowania oceny **kompetencji**: (a) **naukowych** (te formułowane były na podstawie wykazu publikacji pracowników – por. Załącznik nr 3 do *Raportu Samooceny*) oraz (b) **kompetencji dydaktycznych**.

Kompetencje naukowe upoważniają nauczyciela akademickiego do prowadzenia – na poziomie studiów uniwersyteckich, magisterskich – określonych zajęć dydaktycznych, zwłaszcza wykładów, seminariów, itd.

Skład minimum kadrowego w pełni respektuje najwyższe wymagania merytoryczne w obu grupach zatrudnienia. Zachowano odpowiednie proporcje formalne. Wszystkie osoby z minimum kadrowego reprezentują przewidziany regułami formalnymi, wymaganiami merytorycznymi i etosem zawodowym poziom naukowy i profesjonalny w dydaktyce uniwersyteckiej.

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Jednostka spełnia bez wyjątku kryteria ilościowe i jakościowe dotyczące budowania minimum kadrowego w obu grupach zatrudnienia.

Zatrudnia **15 pracowników samodzielnych** (7 profesorów tytularnych oraz 8 doktorów habilitowanych). Wszyscy zostali trafnie zaliczeni przez ocenianą jednostkę do minimum kadrowego. ZO zgodnie zalicza ich z zakresu kierunku.

Jeśli zaś chodzi o pracowników pomocniczych, wszyscy podani w liczbie 28 osób spełniają kryteria merytoryczne i formalne. ZO zalicza ich z zakresu kierunku.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

IP spełnia, przewidziane standardami (wg *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki*

organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia, §

11) **wartości wskaźnika liczby pracowników prowadzących zajęcia na kierunku psychologia i zaliczonych do jego minimum kadrowego do liczby studentów** (nie mniejsza niż 1/180). Wg danych przedstawionych przez władze jednostki ta wartość wynosi:

(a) liczba studentów – 942

(b) liczba pracowników zaliczonych do minimum przez jednostkę – 43

stosunek: (a)/(b) – 22

Liczba pracowników zaliczonych przez Zespół do minimum (b') – 43

stosunek: (a)/(b') – 22

Wniosek: **Instytut Psychologii (na Wydziale Filozoficznym UJ) spełnia – i to z dużym nadmiarem – wartość wskaźnika.**

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym

W zestawieniu zamieszczonym w **Załączniku V** do niniejszego punktu wskazaliśmy – na podstawie **naszej oceny** dorobku naukowego – nauczycieli akademickich, którzy zostali, wedle ich specjalności naukowych oraz publikacji naukowych i dydaktycznych, **trafnie** przypisani przez władze Instytutu Psychologii UJ do prowadzenia kursów dydaktycznych (poziom A) z obszaru: (a) **treści podstawowych** i (b) **treści kierunkowych**, objętych *Standardami kształcenia* na kierunku psychologia. Oceny dokonano na podstawie Załączników nr 3, 5a, 5b dołączonych do *Raportu samooceny*.

Ocena zgodności dorobku naukowego i specjalności dydaktycznej pracowników IP przypisanych do minimum kadrowego z profilem prowadzonych przez nich kursów dydaktycznych, które wchodzą w obszar treści podstawowych i kierunkowych ujętych w załączniku nr 87 do *Rozporządzenia MniSW* wskazuje, że jest z nimi zgodna obsada zajęć dydaktycznych.

IV.5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

1. Sprawa warunków pracy i studiów: warunki materialne standardowo uniwersyteckie z perspektywą zmiany w dziedzinie infrastruktury i nakładów na badania związane z

ogromnym zaangażowaniem pracowników w uzyskiwanych grantach. Preferencje dla karier naukowych silniejsze w działaniach Instytutu niż Wydziału. Instytut jest częścią licznej w kierunku studiów Wydziału.

2. Sprawa standardów programowych i dydaktycznych: standardy są korzystne dla profilowania efektów kształcenia. Są potrzebne dla kontrolowanej zmiany ofert kształcenia. Pomocne zwłaszcza w nowocześnie zorganizowanych specjalnościach, wymianach studenckich. Nie ma kłopotu z realizacją specjalności.
3. Sprawa miejsca Instytutu w obszarze kształcenia w Polsce, Europie: pozycja Instytutu stale rośnie. Już teraz spełnia warunki starań o samodzielne nadawanie stopni doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie psychologii. Jest jednym z trzech, czterech najważniejszych naukowo ośrodków kształcenia psychologów w Polsce. Ma uzasadnione aspiracje europeizacji swej oferty w postaci programów dla studentów z zagranicy.
4. Sprawa przygotowania do warunków określonych przez nowelizację ustawy o szkolnictwie wyższym: Instytut przeprowadza konsultacje i szkolenia w zakresie Krajowych Ram Kwalifikacji, także w zakresie nowych instytucji prawnych.

IV.6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe pracowników podzielone są na części A, B i C - zawierają dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy oraz przebiegu zatrudnienia – zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286, z późn. zm.). Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i zawierają pełen wykaz znajdujących się w nich dokumentów. Poszczególne akta zostały ponumerowane.

W większości teczek osobowych brakuje zaświadczeń o odbyciu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy (83,7 %) oraz aktualnych zaświadczeń lekarskich (23,2%).

Dokumenty dotyczące nawiązania stosunków pracy zostały podpisane zgodnie ze statutem Uczelni. W teczkach znajdują się porozumienia, na mocy których dostosowano dokumenty do brzmienia ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z art. 264 ust. 8. - zawarto w nich informację o Uczelni jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy w

rozumieniu ustawy.

Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem.

Wnioski: Instytut IP na Wydziale Filozoficznym dysponuje kadrą przygotowaną do realizacji zadań naukowych i dydaktycznych. Spełnia powinności uniwersyteckie w świetle wymagań formalnych i merytorycznych. Minima kadrowe są realizowane wybornie. Poszczególne osoby z obu grup zatrudnienia (adiunkci i osoby z habilitacją oraz z tytułem naukowym), a gdzie jak nie wśród pracowników Instytutu Psychologii należy dostrzec kwestię różnic indywidualnych, reprezentują odpowiedni potencjał naukowy i dydaktyczny by podołać zadaniom kształcenia na najwyższym poziomie. Dokumentacja osobowa pracowników ma liczne braki, co rzutuje na ocenę kultury prawnej jednostki.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Instytut Psychologii zlokalizowany jest na Wydziale Filozoficznym, którego ocena parametryczna przeprowadzona przez MNiSzW w 2010 roku wypadła na poziomie **kat. A (1)**. W swojej grupie jednorodnej (N-3: Nauki o kulturze, filozofia oraz nauki teologiczne) zajął **1. miejsce (E = 44,33)**.

Wg naszej oceny Instytut – zwłaszcza w ostatnich kilku latach – rozwijał się bardzo dynamicznie (o czym świadczy liczba pozyskanych grantów MNiSzW, liczba publikacji pomieszczonych w dobrych czasopismach naukowych – także w obiegu międzynarodowym, dynamika awansów – zwłaszcza profesorskich – najwyższa w kraju wśród jednostek psychologicznych).

W latach podlegających ocenie najbardziej dynamicznie przebiegał proces przechodzenia z kategorii pracownika ze stopniem naukowym doktora habilitowanego do kategorii pracownika z tytułem naukowym profesora. Znacznie gorzej wyglądało to, gdy weźmiemy pod uwagę usamodzielnianie się adiunktów.

Tabela xx. Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników IP (w latach: 2008-2010) (wg Tabeli 2.2., s. 13)

Rok	Stopień doktora habilitowanego	Tytuł profesora
2008	1	2
2009	-	2
2010	-	-
Razem	1	4

Stan kadry naukowo-dydaktycznej IP (marzec 2011)

Zatrudnienie w IP przedstawia się następująco:

- ☐ 7 osób z tytułem profesora w dziedzinie nauk humanistycznych (psychologia)
- ☐ 8 osób ze stopniem doktora habilitowanego nauk humanistycznych (psychologia)
- ☐ 28 osób ze stopniem doktora nauk humanistycznych (psychologia).

Wg przedłożonego przez dyrektor IP planu w najbliższych trzech latach można liczyć na przeprowadzenie **pięciu przewodów habilitacyjnych** oraz **dwóch przewodów profesorskich** z zakresu psychologii.

W te plany rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej IP trzeba jednak wpisać nieuniknione odejścia na emeryturę kadry profesorskiej. W latach 2011-2013 odejdą z powodu osiągnięcia wieku 70 lat trzy osoby .Przewidywane awanse profesorskie nie zrównoważą skutków tych odejść.

IP prowadzi przemyślną i godną polecenia innym ośrodkom politykę zatrudniania nowych, po doktoracie (wyłącznie!) pracowników. Od maja 2010 roku w IP obowiązuje, według określenia pracowników, „System Zatrudniania Pracowników”, który został przygotowany przez dyrekcję IP (w styczniu 2011 poddany modyfikacjom). Wedle tego systemu, odwołującego się, przede wszystkim, do zobiektywizowanej oceny dorobku naukowego (punktacja dorobku wg kryteriów ministerialnych), ale też do rezultatów przeprowadzonej z kandydatem rozmowy kwalifikacyjnej uzyskuje się w maksymalnym stopniu transparentne reguły gry. Jak zapisano w *Raporcie samooceny*: „[...] przyjęty system w dużym stopniu chroni przed jakimkolwiek nepotyzmem i niemerytorycznymi kryteriami zatrudniania,

ponieważ kandydaci porównywani są między sobą na podstawie obiektywnych i łatwo sprawdzalnych kryteriów”. W Załączniku nr 8. do Raportu Samooceny omówiono cały system.

IP po raz pierwszy zatrudnia na etat asystencki wyłącznie na okres trzyletni (kontrakt). zasady zatrudniania asystentów na trzyletnie kontrakty. Dopiero po uzyskaniu pozytywnej oceny asystent może być zatrudniony, na podstawie mianowania, na stanowisko adiunkta (okres zatrudnienia: dziewięć lat).

W naszej ocenie aktualny stan kadry nauczycielskiej (plus planowane i realne, co chcielibyśmy podkreślić, awanse naukowe) zasługuje na **bardzo wysoką ocenę**. Z tego punktu widzenia oglądany **IP sytuuje się w elitarnej czołówce** kilku najważniejszych (pod względem poziomu prowadzonych badań naukowych i prowadzonych studiów psychologicznych) krajowych ośrodków kształcących psychologów (na łącznie około 29 ośrodków – szkół publicznych i niepublicznych).

Pracownicy IP realizowali (lata: 2008-2010) badania naukowe w ramach następujących ogólniejszych tematów:

1. Fizjologiczne korelaty przebiegu reakcji afektywnych
2. Inteligencja i procesy poznawcze
3. Komunikacyjny aspekt nabywania wiedzy. Wspomaganie rozwoju człowieka w biegu życia
4. Osobowe i poznawcze wyznaczniki społecznego poznania
5. Poczucie zagrożenia terroryzmem – poznawcze determinanty i społeczne konsekwencje
6. Podmiotowe funkcjonowanie człowieka
7. Podmiotowe i sytuacyjne determinanty ludzkich zachowań
8. Poznawcze i motywacyjne składniki osobowości – kształtowanie się i funkcjonowanie
9. Regulacyjne funkcje pamięci i metapamięci
10. Stres w ujęciu temporalnym. Analiza przebiegu procesu stresu w relacji do czynników psychologicznych
11. Sytuacja trwałej utraty zdrowia jako wyznacznik osobowego rozwoju człowieka
12. Udział czynników uwagowych w asymetrii integracji wzrokowo – ruchowej
13. Uwaga, pamięć i kontrola poznawcza
14. Współczesna edukacja z perspektywy psychologii biegu życia

Oceniamy wysoko układ publikacji, a zwłaszcza znaczącą liczbę artykułów zamieszczonych w czasopismach naukowych najwyższej punktowanych .

IP bardzo dobrze wypada jeśli chodzi o liczbę pozyskanych przez pracowników grantów (własnych i promotorskich).

Także na bardzo wysoką ocenę zasługuje aktywność konferencyjna pracowników IP. Instytut prowadzi bardzo bogatą współpracę naukową i dydaktyczną z wieloma ośrodkami krajowymi i zagranicznymi. Pracownicy IP współpracują, w ramach 28 tematów badawczych, z 20 ośrodkami (w tym z 16 zagranicznymi).

Kończąc ocenę poziomu naukowego jednostki trzeba wyraźnie zaznaczyć, że prowadzone w IP przez jego pracowników badania naukowe nie tylko pozostają w bezpośrednim związku z prowadzonym przez IP kierunkiem studiów, ale mają bezpośredni wpływ na poziom zajęć dydaktycznych i unikatowy charakter części zajęć dydaktycznych. W *Raporcie Samooceny* czytamy (i potwierdzamy):

„[...] Praca naukowa Pracowników Instytutu Psychologii ściśle wiąże się z procesem dydaktycznym. Znajduje to wyraz przede wszystkim w przestrzeganej od dawna zasadzie mówiącej, że zajęcia prowadzone powinny być przez specjalistów w danej dziedzinie. W przypadku kursów podstawowych i teoretycznych zasada ta polega na tym, że wykłady na kursach z poziomu A prowadzone są wyłącznie przez osoby, które pracują naukowo w danej dziedzinie, w związku z czym mają w tej dziedzinie publikacje. W miarę możliwości zasada ta przestrzegana jest również w przypadku kursów z poziomu B i C”.

Zespół Oceniający w pełni podziela tę samoocenę.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych

W ramach kierunku psychologia funkcjonuje Koło Naukowe Studentów Psychologii. Organizacja dzięki pomocy władz Instytutu ma zapewnione możliwości rozwoju. Działalność koła naukowego organizowana jest w dziewięciu samodzielnych, tematycznych sekcjach: Sekcji Humanistycznej, Sekcji Psychologii Międzykulturowej, Sekcji Psychologii Eksperymentalnej, Sekcji KoMedialnej, Sekcji Trenerskiej, Sekcji Psychologii Sądowej, Sekcji Klinicznej, Sekcji Neurokognitywnej i Sekcji Psychologii Duchowości. Środki finansowe koło naukowe pozyskuje głównie od Władz Instytutu lub Wydziału. Dodatkowo

organizacja może pozyskiwać środki finansowe pochodzące ze źródeł ogólnouczelnianych – Rady Kół Naukowych UJ oraz Samorządu Studentów UJ.

Działalność Koła Naukowego Studentów Psychologii polega na organizowaniu szeregu konferencji naukowych oraz szkoleń z zakresu umiejętności miękkich. Władze Instytutu pozytywnie oceniają funkcjonowanie koła naukowego. Podczas spotkania z zespołem wizytującym, studenci zgodnie stwierdzili, że często biorą udział w przedsięwzięciach naukowych organizowanych przez koło naukowe. Studenci podczas organizowanych konferencji i sympozjów naukowych przedstawiają referaty naukowe. Zdaniem studentów władze Instytutu powinny zapewnić studentom możliwość publikowania studenckich prac naukowych w czasopismach naukowych.

Z powodu nieobecności przedstawicieli koła naukowego na spotkaniu z zespołem akredytacyjnym, nie uzyskano informacji niezbędnych do dokonania prawidłowej oceny funkcjonowania studenckiego ruchu naukowego. Z przeprowadzonych rozmów ze studentami oraz z Władzami wizytowanej jednostki należy stwierdzić, że koło naukowe ma zapewnione warunki do prawidłowego funkcjonowania.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Dane potwierdzają wysoki współczynnik współpracy międzynarodowej. Także wymiana studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych demonstrują otwarcie Instytutu na kooperację europejską. Programy naukowe wskazują na osiągnięcia angażujące także inne ośrodki z uniwersytetu, których infrastruktura i osoby uczestniczą w internacjonalizacji Instytutu.

Wnioski: Instytut Psychologii na Wydziale Filozoficznym efektywnie łączy w praktyce naukowej i dydaktycznej kombinacje kooperacyjne, krajowe i zagraniczne. Zasługuje na pozytywną ocenę. Poziom umiędzynarodowienia jest silną stroną Instytutu.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów

bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Biblioteka oraz laboratoria służące celom dydaktycznym (testy diagnostyczne) nie odbiegają poziomem od przeciętnego poziomu uczelni państwowych na tym kierunku. Jednak sale wykładowe i ćwiczeniowe w podziemiach budynku nie są komfortowe pod wieloma względami. Nie są to więc warunki idealne. Instytut ma otrzymać niedługo nowy budynek i można mieć nadzieję, że warunki lokalowe i logistyczne (np. korzystanie z czytelni i biblioteki) poprawią się znacznie. Istnieją łatwo dostępne dla studenta systemy informacyjne: Ebsco i Psychlit, oraz statystyczne. Jest darmowy dostęp do Biblioteki UJ. Dużą wartość ma możliwość korzystania z zajęć na innych wydziałach UJ.

Komputery do ogólnego użytku istnieją w bibliotece i w laboratorium komputerowym, poza zajęciami. W tych warunkach w jakich Instytut działa, jego baza spełnia zadania dydaktyczne w stopniu umiarkowanym, gdy uwzględniać wielkość sal wykładowych, ćwiczeniowych. Inne warunki (informatyzacja, komputeryzacja) są spełnione na poziomie zadawalającym, choć jest raczej starej daty i wymaga inwestycji.

Baza jest w stanie rozbudowy. ZO miał okazję zapoznać się z nowym budynkiem, jego lokalizacją, możliwościami technologicznymi, warunkami unowocześnienia. Podług opinii technologicznej nowy budynek spełni zakładane funkcje dydaktyczne i naukowe. Istotnie, projekty zapowiadają udoskonalenia logistyczne, wielostronne uzupełnienia techniczne i technologiczne, komunikację i jej zaplecze, także warunki społeczne.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.

Większość zajęć dydaktycznych wizytowanego kierunku odbywa się w budynku dydaktycznym położonym przy al. Mickiewicza. Budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Brak podjazdów, specjalistycznej windy oraz strome schody utrudniają poruszanie się osobom z dysfunkcjami ruchowymi. Studenci uważają, że atutem Instytutu jest jego położenie, co zapewnia dobrą komunikację z resztą miasta. Instytut dysponuje ograniczoną ilością miejsc parkingowych.

Zdaniem studentów budynek nie dysponuje wystarczającą liczbą pomieszczeń dydaktycznych. Studenci podkreślili fakt, że o ile część sal dydaktycznych wyposażona jest w rzutniki multimedialne i sprzęt nagłośnieniowy, to sprzęt ten jest wyeksploatowany i często nie działa. Zdaniem studentów w budynku użytkowanym przez Instytut brakuje również miejsca gdzie studenci w komfortowych warunkach mogą oczekiwać na zajęcia dydaktyczne.

Studenci zgodnie stwierdzili, że z bezprzewodowej sieci dostępu do Internetu studenci mogą korzystać tylko w określonych miejscach w budynku Instytutu. W opinii studentów laboratoria wyposażone są w niezbędny sprzęt pozwalający na przeprowadzanie badań psychologicznych. Studenci uważają natomiast, że liczba dostępnych laboratoriów jest niewystarczająca.

Podczas spotkania z zespołem akredytacyjnym studenci zgodnie stwierdzili, że oczekują jak najszybszego przeniesienia Instytutu Psychologii do nowego budynku dydaktycznego. Mają również nadzieję, że sale dydaktyczne oraz laboratoria będą lepiej dopasowane do potrzeb studentów. Zdaniem studentów oddanie nowego budynku dydaktycznego przyczyni się do rozwoju Instytutu, a co za tym idzie do zapewnienia komfortowych warunków nauczania dla studentów wizytowanego kierunku.

W obrębie Instytutu funkcjonuje czytelnia czasopism zagranicznych oraz biblioteka instytutowa. W czytelni studenci mogą korzystać z 4 stanowisk komputerowych. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie obu jednostek. Natomiast negatywnie odnoszą się do funkcjonowania Biblioteki Jagiellońskiej. Zdaniem studentów, wprowadzony w Bibliotece Jagiellońskiej internetowy system wypożyczania literatury jest niejasny, a informacje dotyczące m.in. dostępności danej pozycji w katalogu internetowym są często nieaktualne

Studenci mają możliwość ubiegania się o miejsce w jednym z sześciu Domów Studenckich Uniwersytetu Jagiellońskiego, administrowanych przez Fundację Studentów i Absolwentów UJ „Bratniak”. Zdaniem studentów cena za miejsce w domu studenckim nie jest adekwatna do oferowanych warunków.

Studenci nie mają zapewnionych oczekiwanych warunków studiowania. Budynek dydaktyczny nie jest przystosowany do studentów niepełnosprawnych. Instytut dysponuje niewystarczającą liczbą sal dydaktycznych. Studenci oczekują na jak najszybsze przeniesienie Instytutu Psychologii do nowego budynku dydaktycznego.

Wnioski: Baza tylko w części odpowiada potrzebom dydaktycznym. Nie lepiej wyglądają (są wyjątki), laboratoria. Wyposażenie technologiczne wymaga inwestycji. Instytut zmienia warunki lokalowe, więc inwestycje zapowiedziane w nowym budynku winny uwzględniać elementarne wymagania technologii nowoczesnego kształcenia.

Część VII. Sprawy studenckie.

VII.1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego ma charakter ogólnouczelniany i wydziałowy. Samorząd funkcjonuje w oparciu o *Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego* zgodny z ustawą i statutem Uczelni, co potwierdza uchwała Senatu Uczelni, wydana na podstawie art. 202 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Postanowienia Regulaminu są skonstruowane poprawnie i w sposób jasny określają wybór, funkcjonowanie oraz kompetencje poszczególnych organów samorządu studenckiego.

Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami nowo wybranego Samorządu Wydziałowego. Obecnie w skład samorządu Wydziału Filozoficznego wchodzi dwóch przedstawicieli z Instytutu Psychologii. W ramach swojej działalności, samorząd korzysta ze środków finansowych pochodzących zarówno od Władz Dziekańskich, Samorządu Studentów UJ, jak również z Fundacji Studentów i Absolwentów UJ „Bratniak”. Samorząd jest na etapie zamiany siedziby organizacji. Obecna siedziba znajduje się w niewielkim pomieszczeniu współużytkowanym z inną organizacją. Zdaniem przedstawicieli samorządu zapewnienie przez Władze Dziekańskie odrębnej siedziby oraz niezbędnego sprzętu komputerowego dla samorządu przyczyni się do rozwoju organizacji i aktywniejszego włączenia się samorządu w życie zarówno Instytutu jak i Wydziału.

Bieżąca działalność Samorządu ogranicza się głównie do reprezentowania studentów na posiedzeniach organów kolegialnych. Liczba studentów wchodzących w skład Senatu spełnia wymagane minimum, natomiast udział studentów w Radzie Wydziału Filozoficznego UJ nie spełnia przewidzianego w art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, min. 20 % udziału studentów i doktorantów. Należy zwrócić również uwagę na absencję studentów na posiedzeniach Rady Wydziału i Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia która prowadzi do sytuacji niedoinformowania studentów na temat podejmowanych działań przez władze Wydziału. Studenci są zapraszani na posiedzenia Rady Instytutu Psychologii. W posiedzeniach Komisji Dydaktycznej Instytutu Psychologii uczestniczy dwóch przedstawicieli samorządu. Samorząd wydziałowy nie opiniował również planów studiów i programów nauczania obowiązujących na wizytowanym kierunku, co niezgodne jest z art. 68 ust. 1 pkt. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Podczas spotkania, przedstawiciele samorządu studentów poruszyli kwestie bierności oraz braku zaangażowania studentów wizytowanego kierunku działalnością w samorządzie

studenckim. Świadczy o tym niska frekwencja podczas wyborów oraz trudności w obsadzeniu wolnych mandatów. W opinii studentów, brak zainteresowania działalnością w samorządzie wynika ze specyfiki wizytowanego kierunku, ponieważ większość studentów kierunku psychologia rozwija swoje umiejętności w ramach kół naukowych.

2.Ocena systemu opieki materialnej...

W wizytowanej jednostce system przyznawania świadczeń pomocy materialnej funkcjonuje w sposób prawidłowy. Stypendia naukowe oraz sportowe przyznawane są na rok akademicki, pozostałe świadczenia pomocy materialnej przyznawane są na okres trwania semestru akademickiego. Komisje Stypendialne powoływane są w sposób nie budzący zastrzeżeń. Studenci stanowią ponad połowę składu orzekającego komisji stypendialnych. Decyzje w indywidualnych sprawach studenckich konstruowane są zgodnie z przepisami postępowania administracyjnego. Decyzje zawierają wyczerpujące uzasadnienie faktyczne i prawne. Studenci odbierają decyzje w oznaczonym biurze odpowiedzialnym za obsługę spraw związanych z pomocą materialną dla studentów. Decyzje wysyłane są również listami poleconymi ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Wypłata świadczeń odbywa się bez zbędnych opóźnień. Akty wewnętrzne dotyczące pomocy materialnej wywieszone są w określonych miejscach oraz dostępne są na stronie internetowej Wydziału.

3.Opinie studentów

Uczestnikami spotkania byli studenci studiów stacjonarnych kierunku psychologia, łącznie około 10 osób. Studenci pozytywnie oceniają wizytowany kierunek, głównie ze względu na ciekawą ofertę dydaktyczną oraz wysoko wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną. Głównym czynnikiem, jakim kierowali się przy wyborze studiowanego kierunku była renoma Uczelni. Studenci stwierdzili, iż kierunek cieszy się dużą popularnością, gdyż jego absolwenci są poszukiwani na rynku pracy. Zdaniem studentów program przygotowany dla kierunku psychologia zapewnia studentom możliwość wyboru zajęć spośród szerokiej gamy kursów psychologicznych i niepsychologicznych zgodnie z zainteresowaniami studentów. Studenci chwalą kadrę naukowo-dydaktyczną oraz sposób i formę przeprowadzenia zajęć. Studenci doceniają możliwość kontaktu z prowadzącymi w ramach wyznaczonych godzin konsultacji, jak również partnerskie podejście prowadzących do studentów.

Podczas spotkania poruszona została kwestia wymian studenckich w ramach programu MOST i Erasmus. Studenci korzystają głównie z wyjazdów zagranicznych. Największym zainteresowaniem wśród studentów cieszą się wyjazdy do Hiszpanii i Francji. Informacje o zasadach rekrutacji znajdują się na stronie internetowej Instytutu. Dodatkowo władze instytutu organizują cykliczne spotkania informacyjne dla studentów zainteresowanych studenckimi wymianami. Przedstawiciele studentów wchodzi w skład Instytutowej Komisji ds. programu Erasmus.

Wśród poruszonych tematów pojawiła się również kwestia praktyk studenckich. Program studiów przygotowany dla kierunku psychologia przewiduje zrealizowanie przez studentów obligatoryjnych praktyk studenckich w wymiarze 100 godzin. Studenci podkreślają, że nie mają problemów ze znalezieniem miejsca odbywania praktyk. Najczęściej wybieranymi miejscami są szpitale, firmy związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi oraz poradnie dla osób uzależnionych. Studenci uważają, że praktyki dają studentom możliwość poszerzenia wiedzy o zagadnienia praktyczne oraz zapoznania się z potencjalnym, przyszłym pracodawcą. Studenci zwrócili uwagę, że instytutowy koordynator ds. praktyk studenckich oraz Biuro Karier UJ pomagają studentom w poszukiwaniu instytucji oraz firm, w których studenci mogą odbywać praktyki zawodowe.

Na spotkaniu z zespołem wizytującym poruszona została kwestia nauczania języków obcych. Zgodnie z obowiązującym w jednostce planem studiów, studenci zobowiązani są do zaliczenia obowiązkowego lektoratu z języka angielskiego. Studenci postulowali możliwość wyboru języka obcego oraz stworzenie możliwości nauki języka obcego wyspecjalizowanego dostosowanego do danej specjalności.

Wnioski:

W zakresie spełnienia wymagań dotyczących spraw studenckich w Instytucie Psychologii UJ można wydzielić dwa obszary – przepisy prawne dotyczące studentów oraz ogólne sprawy studenckie. Pierwszy - akty prawne dotyczące praw i obowiązków studenta oraz określające pomoc materialną, spełniają większość obowiązujących kryteriów. Natomiast w drugim obszarze – ogólne sprawy studenckie, władze Instytutu powinny zadbać o lepsze spełnienie oczekiwań studentów w zakresie przeprowadzanej w wizytowanej jednostce ankietyzacji. Studenci pozytywnie oceniają obowiązujący w jednostce plan studiów dla kierunku psychologia. Studenci chwalą kadrę naukowo-dydaktyczną oraz sposób i formę przeprowadzenia zajęć. Zaleca się zwrócenie uwagi na problemy poruszane przez studentów podczas zorganizowanego spotkania dotyczące nauczania języków obcych.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

W trakcie wizytacji analizie zostały poddane: album studentów, księga dyplomów, protokoły egzaminacyjne, teczki osobowe studentów, indeksy oraz rejestr wydanych indeksów i legitymacji.

1. Album studenta.

Album studenta prowadzony jest przez Dział Nauczania w formie elektronicznej (system USOS), centralnie dla całej Uczelni zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Album zawiera: datę rozpoczęcia studiów, imię (imiona) i nazwisko studenta oraz datę i miejsce urodzenia studenta, nr PESEL, imiona rodziców, informacje dotyczące świadectwa dojrzałości lub dyplomu ukończenia studiów wyższych (nazwa szkoły, okręgowej komisji egzaminacyjnej lub uczelni, numer oraz data i miejsce wystawienia), nazwę podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni i kierunku studiów oraz rok studiów, na który student został przyjęty. Numer albumu przypisany jest studentowi na wszystkich kierunkach i poziomach studiów realizowanych przez studenta w tej Uczelni. Numer albumu studenta odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej.

2. Księga dyplomów.

Księga dyplomów prowadzona jest także w wersji elektronicznej, centralnie dla całej Uczelni. Zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Liczba porządkowa stanowi numer dyplomu zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). Do księgi są wpisywane – liczba porządkowa tj. numer dyplomu, numer albumu, imię (imiona) i nazwisko studenta, rok urodzenia, data rozpoczęcia studiów (immatrykulacji), nazwa podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni i kierunku studiów, data złożenia egzaminu dyplomowego, tytuł zawodowy.

3. Protokoły egzaminacyjne

Protokoły egzaminacyjne zgodnie z § 10 ust. 1, pkt.1 rozporządzenia o dokumentacji przebiegu studiów zawierają: nazwę przedmiotu, którego dotyczy zaliczenie lub egzamin, imiona i nazwiska studentów, numery albumów, oceny. Sugeruje się składać podpis osoby zaliczającej lub przeprowadzającej egzamin przy każdej ocenie.

4. Indeksy, które zostały poddane analizie są prowadzone prawidłowo.

5. Rejestr wydanych legitymacji i indeksów- prowadzony jest zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

6. Teczki osobowe studentów

W teczkach osób nowo przyjętych znajdują się: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości lub dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, fotokopia dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, aktualna fotografia kandydata, dokumenty postępowania kwalifikacyjnego, podpisany przez studenta akt ślubowania zgodnie z § 2 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

W teczkach osób nowo przyjętych znajdują się decyzje o przyjęciu na studia wydane w trybie art. 169 ust. 7 zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz art. 104 i 107 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071, z późn. zm.). Decyzje wysyłane są za potwierdzeniem odbioru.

W teczkach osób, których skreślono z listy studentów znajdują się decyzje wydane w trybie art. 190 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z art. 207 ustawy.

W przypadku przyjęcia studenta w drodze przeniesienia z innej uczelni nie wydaje się decyzji w trybie art. 171, ust. 3 ustawy.

W teczkach osób, którym udzielono urlopu nie są spełnione wymogi Kodeksu postępowania administracyjnego, nie jest bowiem decyzją zgoda kierownika jednostki umieszczona na podaniu. Brakuje elementów określonych w art. 107 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071, z późn. zm.). Podobna praktyka jest stosowana w przypadku powtarzania semestru oraz wznowienia studiów.

W teczkach absolwentów znajdują się: egzemplarz pracy dyplomowej w wersji papierowej i elektronicznej, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, dyplom ukończenia studiów wraz z suplementem - egzemplarz do akt oraz potwierdzenie odbioru dyplomu i jego odpisu przez osobę odbierającą dyplom.

Protokoły egzaminu dyplomowego są zgodne z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Dyplomy i suplementy. Dokumenty związane z procesem dyplomowania.

Analiza wydawanych w Uczelni dyplomów wykazała, iż są sporządzane zgodnie z przepisami. Numer dyplomu wpisywany jest zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra

Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634), tj. liczba porządkowa stanowi numer dyplomu.

Suplement do dyplomu zszywany jest prawidłowo, przystawiana jest także pieczęć urzędowa. W Uczelni sporządza się dyplomy w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone Zarządzeniem nr 25 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22 maja 2009 r., zgodnie z § 20 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Wniosek: Po dokonaniu analizy przedstawionych w trakcie wizytacji dokumentów toku studiów stwierdza się, że w niektórych punktach powinny one zostać dostosowane do obowiązujących przepisów prawa.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania	X				
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna	X				
Cz. II	Efekty kształcenia		X			
Cz. V	Badania naukowe	X				
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna			X		
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			

Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki			X		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia	X				

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce oraz ewentualne zalecenia.

W naszej ocenie IP należy do ścisłej czołówki placówek naukowo-dydaktycznych w dziedzinie psychologii.

IP ma za sobą bardzo bogatą historię – zwłaszcza w dziedzinie badań eksperymentalnych, klinicznych i rozwojowych. Jego najmocniejszą stroną jest kreatywna i dobrze zorganizowana kadra naukowa. Jest ona zdolna, co chcemy podkreślić, prowadzić interesujące badania naukowe na poziomie międzynarodowym (efektywna współpraca ze znaczącymi ośrodkami w świecie), a ich wyniki zamieszczać w czasopismach naukowych z „najwyższej półki”. IP był/jest organizatorem licznych konferencji naukowych. Pracownicy zaś są/byli autorami licznych referatów i plakatów prezentowanych na konferencjach międzynarodowych i krajowych. IP ma dobrze wyposażone w nowoczesną aparaturę laboratoria .

1. Instytut Psychologii WF UJ dysponuje bardzo dobrą, wyróżniającą się w kraju kadrami dydaktyczną. Są to w większości osoby z dużym dorobkiem badawczym, uznaniem międzynarodowym i doświadczeniem dydaktycznym. Wiele z tych osób to młodzi ludzie rozpoczynający karierę międzynarodową. Instytut posiada potencjał do znakomitego rozwoju naukowego i dydaktycznego.
2. Dysonansem są nieliczne osoby reprezentujące psychologię kliniczną. Nie jest naszym zadaniem ocena ich dorobku naukowego. Analizując wybrane prace magisterskie, możemy jednak stwierdzić, że niezależnie od tego dorobku, poziom prac powstałych pod ich kierunkiem i ocenianych przez nich (recenzje) budzi pewien niedosyt i niepokój. Nie chodzi nam o to, że prace te nie mają charakteru empirycznego (tzn. nie są oparte na badaniu polegającym na zbieraniu informacji w sposób przyjęty w społeczności uczonych danej dyscypliny, w celu weryfikacji własnej hipotezy). Istotne jest to, że prace te powstały w zauważalnym oderwaniu od istniejącej literatury (wiedzy naukowej) powstałej i dyskutowanej w środowiskach szeroko rozumianej psychologii akademickiej. Co więcej,

promotor dwóch analizowanych przez nas prac oraz ich recenzenci, dają wyraz świadomości tego oderwania i pochwalają ten fakt, traktując to (tzn. brak empirii przyjętymi metodami i oderwanie od istniejącej wiedzy akademickiej) jako wyraz preferowania wnikliwszej metody docierania do prawdy naukowej. Wprowadzania nowej idei docierania do prawdy robi się w nauce przez konfrontacje z istniejącym paradygmatem a nie przez świadome i a priori izolowanie się od nurtu głównego. W tym przypadku konsekwencje takiej postawy dotyczą jakości kształcenia studentów i to na bardzo ważnych zajęciach. Przekazywana absolwentom psychologii postawa negowania dorobku głównego nurtu nauki w danym obszarze i uznanych metodologii gromadzenia i analizy danych sprzeczna jest z (a) ideami uniwersytetu /patrz statut UJ/ i (b) sprzeczna jest z pewnością z oczekiwaniami kandydatów zgłaszających się na studia. Oczekują oni, że w trakcie studiów zdobędą obiektywnie przekazywaną, istniejącą aktualnie wiedzę naukową z psychologii. Opisany przypadek oznacza, że są tego na tych zajęciach pozbawieni.

3. Procedury dydaktyczne są zgodne z przepisami, przemyślane, efektywne i kontrolowane przez kierownictwo Instytutu. Pewne niedociągnięcia zostały zasygnalizowane.
4. Baza dydaktyczna nie jest idealna, bez winy zarządu Instytutu. Przyczyną jest przestarzały i stosunkowo mały budynek. Prawdopodobnie baza ulegnie znacznemu polepszeniu po zmianie budynku w najbliższym czasie.

Najważniejsze zalecenia:

1. Poprawa polityki kadrowej UJ ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych IP.

Idzie, przede wszystkim, o otwieranie nowych etatów dla zdolnych absolwentów Studium Doktoranckiego. W tej chwili trudno nie zgodzić się z tym fragmentem *Raportu Samooceny* w którym napisano: „[...] Do najsłabszych stron naszej jednostki zaliczamy bardzo ograniczone możliwości zatrudniania nowych pracowników. Wpływa to negatywnie na możliwości rozwojowe Instytutu, w tym zwłaszcza na możliwości zatrudniania najzdolniejszych absolwentów studiów doktoranckich. Ogranicza to również możliwości zwiększania oferty dydaktycznej, zarówno w sensie zwiększenia liczby miejsc na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, jak i w sensie powiększania i urozmaicania oferty dydaktycznej”.

2. Warunki lokalowe. Drugim słabym punktem IP są warunki lokalowe. I znowu odwołamy się do zapisu z *Raportu Samooceny*: „[...] Słabą stroną Instytutu jest również jego nie najlepsze zaplecze lokalowe; brakuje zwłaszcza, w stosunku do rosnących potrzeb,

laboratoriów. To jednak ulegnie radykalnej zmianie na lepsze po planowanej na rok 2013 przeprowadzce do nowego budynku. Jeżeli rzeczywiście IP pozyska te lokale i będą one dostosowane – zgodnie z projektem – do oczekiwań dyrekcji, to znajdzie się on wówczas w niemal komfortowych warunkach.

3. Uprawnienia do nadawania stopni naukowych. Uważamy, że na wielokierunkowym wydziale jakim jest Wydział Filozoficzny UJ, znacznie lepszym rozwiązaniem jest prowadzenie przewodów doktorskich przez Radę IP. Ocena doktoratów (specyfika psychologii – nauki empirycznej sprawia, że dyskusje nad ich poziomem naukowym w trakcie posiedzenia Rady Wydziału nie są tak wnikliwe jak mogłyby być, gdyby to Rada IP prowadziła te przewody. Mówiąc krótko, uważamy, że Rada IP jest znacznie bardziej kompetentna do prowadzenia przewodów doktorskich, aniżeli Rada Wydziału mająca „składankowy” charakter. Postulujemy, aby przenieść te uprawnienia z poziomu Wydziału na poziom Instytutu (a w nieodległej przyszłości także uprawnienia habilitacyjne).

4. Podzielamy troskę dyrekcji IP o wzmocnienie kadrowe Zakładu Psychologii Klinicznej. Zakład ten – jak napisano w *Raporcie Samooceny* „[...] radykalnie osłabiony po niegdyśszym podziale instytutu, jest stale nieliczny kadrowo w stosunku do potrzeb, jeśli zważyć, że jednak psychologia kliniczna to jedno z głównych zajęć absolwentów psychologii”. Można jeszcze dodać, że był to przed laty (obok Poznania i Warszawy) ważny ośrodek z tej tak ważnej subdziedziny psychologii. Ważne, że kieruje nim osoba, która należy do najwybitniejszych specjalistów z zakresu psychologii klinicznej w kraju.

5. Studia podyplomowe. Uważamy, że IP nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału naukowego i dydaktycznego do uruchamiania studiów podyplomowych. Z tego punktu widzenia prowadzenie zaledwie 1 (słownie: jednego) studium: *Poradnictwo i pomoc psychologiczna* (por. s. 12) jest działaniem znacznie poniżej możliwości kadrowych IP. Uważamy, że IP może i powinien wzmóc tę formę aktywności dydaktycznej.

Andrzej Wójtowicz

Członek PKA

W odpowiedzi na raport Władze Uczelni i Wydziału odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, nie uzasadniają one jednak zmiany uprzednio sformułowanych ocen.